№ 53. Poniedziałek 7. Marca 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Księztwa Naddunajskie. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Czerniowce, 13. lutego. Na założenie trywialnej szkoły w włości Berhomet nad Seretem przeznaczyła:

1. Gmina Berhomet grunt na budowlę i ogród w objętości pół falszy, a

2. właściciel dóbr baron Wassylko darował potrzebny materyał drzewny, zaś miejscowy proboszcz ix. Grzegorz Prokopowicz zapewnił kwotę 20 zlr. m. k. jako fundusz na utrzymanie budynku;

3. Rzeczona gmina wystawi własnym kosztem budynek szkolny, posprawia potrzebne porządki szkolne i będzie utrzymywać wszystko w dobrym stanie; następnie będzie

4. opłacać nauczyciela roczną kwotę 210 zł. w walucie austryackiej z procentów obligacyi pożyczki narodowej, nakoniec

5. dostawiać rocznie ośm sągów kubicznych twardego drzewa bukowego na opał szkoły i utrzymywać posługacza szkolnego.

C. k. krajowy rząd bukowiński ma sobie za szczególną przyjemność podać niniejszem tę pożyteczną dążność ku rozszerzeniu nauki ludu do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Ogólne zgromadzenie c. k. Towarzystwa gospodarskiego.)

Czwarte posiedzenie walne Towarzystwa gospodarskiego odprawiło się na dniu 1. b. m. Na tem posiedzeniu znajdowało się członków Towarzystwa ogółem 50. Przewodniczył zastępca prezesa hr. Michał Starzeński i przed rozpoczęciem obrad zawiadomił iż Towarzystwo nasze zaproszone zostało na nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Cesarza Franciszka I., dnia 2. b. m. odbyć się mające.

Zastępca czł. komitetu profesor Strzelecki odczytał rozprawę o cymencie hydraulicznym w ogóle, i o pochodzącym z fabryki pana Ressyka we Lwowie w szczególe. Próby tych wyrobów znajdowały się na wystawie w przyległej obok sali.

Członek tow. pan Tadeusz Wikter podał wniosek, aby zgromadzenie uchwaliło, iż każdemu członkowi towarzystwa, który jaki wniosek do komitetu pisemnie przedkłada, przysłużać ma prawo, podczas dyskusyi nad tym wnioskiem na posiedzeniu komitetu lub do tego przeznaczonej komisyi być obecnym. Ogólne zgromadzenie wniosek ten w uchwałę zamieniło, a mianowicie orzekło: iż członek wnioskodawca ma prawo w komitecie lub komisyi wnioski swoje rozwijać i onych bronić.

Członek tow. Franciszek Torosiewicz przedłożył wniosek przez trzech członków poparty: ażeby ogólne zgromadzenie zaniosło prośbę do wysokiego namiestnictwa o pozwolenie wybrania deputacyi z grona Towarzystwa, któraby nasze prośby gospodarstwa krajowego dotyczące się Najjaśniejszemu Panu i najwyższym władzom rządowym przedkładać mogła. Wybór tej deputacyi proponuje poruczyć komitetowi z tą uwagą, że najskuteczniej byłoby nakłonić do przyjęcia tej reprezentacyi obywateli naszych mieszkających stale w Wiedniu, jednak z zastrzeżeniem, by się w działaniach swoich ściśle instrukcyi Towarzystwa trzymali i o wszystkich swoich działaniach komitetowi donosili.

Na wniosek ten zapadła uchwała jednomyślnie: iż zgromadzenie uznaje potrzebę proponowanej przez wnioskodawcę deputacyi, poleca komitetowi bezzwłoczny rozbiór tego wniosku i uwzględnienie jego w sposób, jaki się okaże stosownym i możliwym.

Wniosek członka komitetu pana Ludwika Skrzyńskiego, aby Towarzystwo poleciło komitetowi starać się bezzwłocznie o założenie Przeglądu poświęconego sprawom gospodarstwa krajowego wywołał dłuższą dyskusyę, która zamknięta została następującą uchwałą: Zważywszy, że wniosek pana Skrzyńskiego dokładniejszego rozbioru potrzebuje, uchwala zgromadzenie odesłać ten wniosek do komitetu, który o nim zda sprawę na najbliższem zgromadzeniu.

Poczem p. Jan Chwalibóg przedłożył wniosek tej treści: Gdy rzecz o gorzelnictwie jest ważna; przeto byłoby do życzenia, aby ogólnemu zgromadzeniu podane były do wiadomości zasady, na jakich komitet swój memoryał do wysokiego rządu ułożył.

Ogólne zgromadzenie uchwala, aby jutro o godzinie 11. zrana memoryał komitetu odczytany był Towarzystwu.

Następnie członek tow. pan Abancourt odczytał swoje wnioski:

1. Aby przy układać się mającym regulaminie czynności dla c. k. Towarzystwa gospodarskiego uznano potrzebę rozpoczynania każdego ogólnego zgromadzenia solennem nabożeństwem. 2. Aby każde ogólne zgromadzenie zakończono pożegnalnym wspólnym obiadem. 3. Aby za niezbędny warunek położono coroczne wykonywanie §. 58. ustaw towarzystwa. 4. Aby zawiązano najściślejsze stosunki z Towarzystwem gospodarskiem krakowskiem i z towarzystwem królestwa Polskiego, a tem samem, aby te stosunki w regulamin ujęto, mianowicie zaś, aby się starano o ogólny zjazd towarzystwa krakowskiego i towarzystwa naszego, choćby co parę lat; ku czemu wielkie ułatwienie nastręcza kolej żelazna. 5. Aby odtąd wszelkie specyalne kwestye obrabiane były w czasie ogólnego zgromadzenia przez dotyczące sekcye, a tem samem aby wszelkie przedmioty spraw towarzystwa naszego wprowadzane były na ogólne zgromadzenia przez sekcyjnych referentów, jako już obrobione, dostatecznie zmotywowane i pod decyzyą ogólnego zgromadzenia poddane.

Ogólne zgromadzenie poleciło, aby wnioski powyższe były wzięte na uwagę przy układaniu regulaminu dla obrad walnych posiedzeń.

(Wezwanie rządu papieskiego. — Mianowania. — Regulacya serwitutów. — Przepisy w urzędach telegraficznych.)

Wiedeń, 4. marca. *Gaz. wiéd.* pisze: C. k. rząd zawiadomiono z Rzymu w drodze telegraficznej, że Jego Eminencya kardynał-sekretarz wyraził posłowi austryackiemu i francuskiemu życzenie J. Ś. Papieża, by rządy ich ściągnęły wojskowe swe załogi z państwa kościelnego jeszcze w ciągu roku bieżącego. C. k. rząd czeka jeszcze na wyraźne i pisemne wezwanie w tej mierze. Wiadomo powszechnie, że Jego c. k. apost. Mość wysłał niegdyś wojska austryackie tylko na życzenie i żądanie Ojca świętego dla przywrócenia porządku prawnego w państwie kościelnem, zaczem i teraz zastosuje się w tej mierze do woli J. Ś. Papieża, a wojskowa załoga austryacka ściągnięta będzie z państwa kościelnego, jak tylko rząd krajowy nie uzna potrzeby dalszej obecności jej dla utrzymania porządku.

— Minister sprawiedliwości mianował: sekretarza rady przy obwodowym sądzie w Nowym Sączu, *Jana Łuckiego de Wadiuk* prowizorycznym radcą przy obwodowym sądzie w Tarnowie; adjunkta przy urzędzie powiatowym, *Wiktora Schimeczek* prowizorycznym sekretarzem rady oraz substytutem prokuratora państwa przy obwodowym sądzie w Tarnowie; zaś prowizorycznymi sekretarzami rady w obrębie krakowskiego wyższego sądu krajowego adjunkta przy krajowym sądzie w Krakowie Dra. *Leona Majewskiego*, przy obwodowym sądzie w Tarnowie, i adjunkta obwodowego sądu w Rzeszowie *Ludwika Zdańskiego* przy obwodowym sądzie w Nowym Sączu; a prowizorycznymi adjunktami w obrębie krakowskiego wyższego sądu krajowego, aktuaryuszów powiatowych urzędów: *Władysława Trzecieskiego*, *Walentego Siekierzynskiego* i *Karola Kokowskiego* przy obwodowym sądzie w Tarnowie, i auskultanta *Spirydyona Iwanowskiego* przy obwodowym sądzie w Rzeszowie.

— O spłaceniu i regulacyi serwitutów w administracyjnym okręgu lwowskim podaje korespondencya austryacka następujące szczegóły:

Liczba zgłoszeń przekazanych komisyom lokalnym do urzędowania po koniec grudnia 1858 wynosi 1620, prowokacyi 209. Liczba wykazanych praw pojedyńczych wynosi 115—334. Przytem poruczono komisyom lokalnym 220 pertraktacyi względem takich ciężarów gruntowych, podlegających spłaceniu lub regulacyi, względem których obowiązani nie przesłali żadnych zgłoszeń. Przepisane instrukcyą urzędowania przeprowadzono aż do decyzyi przeszło 25 operatów zgłoszenia w drodze ugody, a przeszło 14 w drodze pertraktacyi, 58 dalszych pertraktacyi jest na ukończeniu.

Przez przywiedzione do skutku ugody spłacono 892 pojedyńczych uprawień, a za equivalent 1595 morgów, 985 sążni kwadratowych w gruncie i w kapitale pieniężnym 6112 zł. 55 kr. uwolniono od ciężarów przestrzeń 3569 morgów, 169 sążni kwadratowych całkiem, a 43.769 morgów 169 sążni kwadratowych częściowo, gdyż na nich ciężą jeszcze uprawnienia dwóch gmin; następnie uprawnienie 656 osób do zbierania chróstu uregulowano na przestrzeni 3234 morgów, 1287 sążni kwadratowych, na-

koniec bezpłatnem zrzeczeniem się uwolniono od ciężaru przestrzeń grunt 217 morgów 1050 sążni kwadratowych. Całkiem załatwiono za pomocą ugody 107 uprawnień poszczególnych i przezto uwolniono od ciężaru przestrzeń 887 morgów w drodze spłacenia za sumę indemnizacyjną 2818 zł. 45 kr.

Artykuł 16 międzynarodowej konwencyi telegraficznej z 30go czerwca 1858 zawiera w §. 3 przepisy: „Les soulignes sont comptés pour deux mots,“ to znaczy „podkreślenia liczą się za dwa słowa.“ Przychodzące w depeszach telegraficznych znaki podkreślenia, jak to już przepisano w regulaminie i w instrukcyi służby niemiecko-austryackiego towarzystwa telegraficznega, należy liczyć za dwa słowa, jakoż odtąd należy odstąpić od przepisu zawartego w rozporządzeniu c. k. dyrekcyi telegrafów rządowych, że w depeszach towarzystwa i w głębi kraju, każde podkreślone słowo za dwa słowa liczyć należy.

Ameryka.

(Doniesienia z Mexyku.)

Vera-Cruz, 9go lutego. Statek „Azia,“ który z pocztą z Nowego Yorku z dnia 16. lutego zawinął do Anglii, przywiózł wiadomości z Vera-Cruz z 9. lutego. Komendanci francuskiej i angielskiej floty utrzymali się przy swych zadaniach, według których dawna celna taryfa w Vera-Cruz zostanie przywrócona, i dwie trzecie celnych dochodów będą zagwarantowane dla Francyi i dla Anglii. Przeciw temu zaprotestował konzul amerykański.

Anglia.

(Zmiany w ministeryum. — Bil reformy. — Misya pana Cowley. — Prasa mennicza.)

Londyn, 1. marca. Jak słychać będzie p. Sotheron Estcourt następcą pana Walpole a lord Donroughmore, dotąd wiceprezydent w departemencie handlu następcą p. Henleya, zaś lord Lovaine dotąd jeden z lordów admiralicyi wstąpi na miejsce lorda Donroughmore a p. F. Lygon członek izby niższej na miejsce lorda Lovaine.

— Upewniają, że zmiana gabinetu ministeryalnego zostaje w stosunku z ministeryalnym bilem reformy. Według zgodnego doniesienia dzienników *Times* i *Herald* takie są główne zasady bilu:

„Bil ten zaleca właśnie odwrotny porządek rzeczy zakreślony przez p. Bright'a. Żadne z miasteczek nie będzie przyłączone do innego, lub wyzute zupełnie z zastępstwa w parlamencie. Pewna liczba mniejszych miasteczek, z których każde miało po dwóch członków w izbie niższej, będzie mieć na przyszłość tylko jednego, a natomiast utworzona będzie pewna liczba nowych ciał wyborczych. Liczba ta więc będzie bardzo szczupła. W miasteczkach i powiatach przyjęto za podstawę prawa głosowania lub „census“ jednakową kwotę 10 funtów szt. opłaty dzierżawnej lub czynszowej. Przy tak znacznem pomnożeniu wyborców wiejskich wypadałoby ułatwić wyborcy jego czynność, i oszczędzić mu podróżowania do miejsca wyborów rozdaniem list głosowania (voting papers). Oprócz tego nadawać ma prawo głosowania posiadanie pewnej kwoty w papierach publicznych, akcyach kolei żelaznej, lub w książeczkach kasy oszczędności. W ogóle ma bil tę zasługę, że nie usiłuje bynajmniej dźwigać jedną klasę z uszczerbkiem drugiej.“

— Londyński korespondent dziennika *Allg. Zeitung* donosi: „W tej chwili otrzymuję wiadomość z której mogę wnosić, że misya lorda Cowleya wypadnie pomyślniej, jak dotąd sądziłem. Utrzymują, że podróż tę przedsięwziął na życzenie francuskiego dworu, po zasięgnięciu pozwolenia swego rządu i że przyjechał do Wiednia z propozycyami do c. k. austryackiego gabinetu, ku załatwieniu teraźniejszych zatargów. Te propozycye są właściwie samego Cesarza Francuzów, tylko że dyplomatyczno urzędowe pośrednictwo nakazywało, wysłać je do Wiednia posłannikiem neutralnego mocarstwa; w Londynie sądzą, że Austrya może je przyjąć, gdyż nienaruszają wcale honoru tego mocarstwa.“

— W tutejszej mennicy panuje od niejakiego czasu czynność nadzwyczajna, z powodu mnogiego dopytywania się o srebrna monetę. Siedm pras jest w bezustannym ruchu i co tygodnia dostarczają blisko milion monety. Jeszcze większa czynność panuje w mennicach bombajskich, bengalskich i madraskich. Dla pokrycia potrzeb w Indyach musiano prasy podwoić. Mennica w Kalkucie posiada sama 24 pras, zatem trzy razy tyle, niż londyńska, i jest w stanie dostarczyć codziennie 600.000 sztuk monety. Może to posłużyć za dowód, jak wielki obrót handlowy rozpoczyna się teraz w Indyach.

Francya.

(Imatrykulacya księcia Napoleona i księżny Klotyldy. — Nowe działa w artyleryi. — Ułaskawienie. — Wiadomości bieżące. — Zapasy wojenne. — Sciągnienie wojsk z Algieryi.)

Paryż, 1. marca. *Monitor* donosi o złożeniu dokumentu zaślubin księcia Napoleona i księżny Klotyldy równie jak o wciągnieniu tego dokumentu do rejestru cywilnego stanu cesarskiej familii. Ta uroczystość odbyła się dnia 27go lutego wieczorem w sali Ludwika XIV. w Tuileryach.

— Turecki pełnomocnik Agob Efendi przyjechał do Paryża.

— Cesarska gwardya otrzyma w ciągu miesiąca cztery bateryе gwintowanych dział cztero- i dwunastofuntowych. Te dwunastofuntowe są lepsze nawet niż 24 funtowe kule napełnione. Nowe działa nabijają się kulami próżnemi. Cesarz uda się do Versailles ażeby być obecnym przy próbie z temi działami. W tej chwili czynią próby, jak miny podpalać za pomocą elektryki.

— Ministeryum handlu zajmuje się teraz rewizyą francuskiego prawodawstwa względem zboża.

— Temi dniami ułaskawił Cesarz zasądzonego w 1849 roku reprezentanta ludu i pułkownika artyleryi narodowej gwardyi pana Guinarda.

— Prefekt departementu Gironde zawezwał prezydentów różnych towarzystw w Bordeaux, ażeby w swych zgromadzeniach nie dozwalali żadnej gry hazardownej, zaś przy grach pozwolonych ażeby nie zapuszczano się zanadto wysoko i ażeby zgromadzenia nie trwały dłużej jak do północy.

— Dziennikowi *Independance Belge* piszą z Paryża:

„Do Toulonu i Marsylii nagromadzono bardzo wielkie zapasy dział nowego wynalazku. W Marsylii uorganizowano służbę polowego szpitalu na 10.000 słabych.“

— Półurzędowy dziennik *Patrie* podaje:

„Z Algieryi nadchodzą zawsze jeszcze transporta wojsk. Wszystkie z Algieryi nadciągające wojska wysyłaja do Lugdunu. Dziwna tylko, że wracają z zupełnem uzbrojeniem polowem, co pierwej niewydarzało się nigdy.“

Włochy.

(Stosunki Sardynii z Francya. — Stosunki z Neapolem.)

Dziennik *Armonia* nie podziela zdania rozpowszechnionego w Turynie, że pomiędzy piemonckim a francuskim rządem istnieją tajne traktaty, których dążnością jest wyparcie Austryi z Włoch. Powyż nadmieniony dziennik opiera swe zdania na oświadczeniach hrabi Cavoura w senacie, gdy zbijał argumentacye senatora Brignole-Sale, kiedy chodziło o zaciągnięcie nowej pożyczki. Hrabia Cavour twierdził, że włoscy książęta nie mają prawa wyrzekać się swej niezawisłości na rzecz Austryi; utrzymuje, że włoscy książęta naruszyli tem nietylko ducha ale także i literę traktatów; jest to zasadą prawa narodów, i w postępie cywilizacyi, że takie prawo zaprzedania się nie przysłuża książętom. Piemont zatem, protestując przeciw temu wzrostowi austryackiego wpływu, który narusza traktaty, postępuje prawnie. Na te i tym podobne argumentacye odpowiedział senator Brignole bardzo trafnie: Austrya przecież nie jest jedynem mocarstwem, co utrzymuje swe garnizony na ziemi obcej, teorya Cavoura zatem może odnosić się niemniej do francuskiej jak i do austryackiej interwencyi. Ztąd wnosi *Armonia*, że hrabia Cavour nie może wzywać Francuzów do Piemontu, inaczej w brew swej własnej teoryi dopuściłby się czynu, który jak najwyraźniej sprzeciwia się traktatom, prawu narodów i nowoczesnej cywilizacyi, a który odrzuciłby musiała uczciwość Francyi.

„Byłaby to osobliwsza ażeby hr. Cavour, w chwili kiedy odmawia księstwom Włoskim, jak Modena, Toskania i innym prawo wezwania pomocy Austryi pod pozorem, iż by tym sposobem zaprzedawali niezawisłość swych ludów, ażeby w tej samej chwili miała Sardynia tajemną umowę z Francyą wyparcia Austryaków z Lombardo-weneckiego królestwa.“

Rzym, 24go lutego. Korespondent dziennika *Journal de Francfort* utrzymuje, że Ojciec święty jeszcze dnia 17go stycznia przesłał notę do Francyi, w której przemawia za odnowieniem dyplomatycznych stosunków między Francya a Neapolem, przytaczając, że wydana amnestya, która jak wiadomo łagodzi położenie więźniów, zbliża tem samem Neapol do pojednania się z dworami. Pod dniem 3go lutego odpowiedział francuski rząd, że chętnie uczyniłby zadość życzeniu Papieża, będąc jednak w tej mierze zawisłym od Anglii musi pierwej oczekiwać inicyatywy króla Neapolu.

Niemce.

(Prusy gotują wyprawę do Chin i Japonii. — Wypadki dzienne. — Powrót dyplomatów.)

Berlin, 27. lutego. Królewski rząd zamyśla wysłać posła do Chin i Japonii dla zawarcia traktatów z temi mocarstwami. Część floty z znaczną załogą odprowadzi posła na wschodnio-azyatyckie wody. Zawarcie i ratyfikacya zamierzonych traktatów, jeżeli powiedzie się usunąć wszelkie przeszkody, nastąpić by mogły zaledwie po upływie dwóch lat.

W wojskowych sferach powstają na połączenie żelaznych kolei z Renem, zaś utrzymują potrzebę bezpośredniej komunikacyi między Westfalią a prowincyami nadreńskiemi, zatem za założeniem żelaznej kolei z Elberfeldu do Kolonii.

— Z powodu propozycyi, jaką według powszechnego twierdzenia miano temi dniami przedłożyć rządowi austryackiemu względem zerwania lub przejrzenia pewnych traktatów zawartych przez Austryę w ciągu ostatnich lat pięćdziesięciu z rozmaitemi rządami włoskiemi, przytacza *Wiedeńska gazeta* te słowa z gazety szląskiej:

„Pokąd Sardynia będzie pod pozorem polityki włoskiej popierać odrębne i samolubne swe widoki, i myśleć o wzniesieniu się do potęgi wielkiego mocarstwa, a przezcoby Włochy tyle tylko zyskały, że skoncentrowałyby się pod rządem mocarstwa włoskiego, gdy tymczasem teraz zostają poczęści pod wpływem chociaż tylko moralnym mocarstwa niemieckiego, potąd też wszelkie koncesye, jakieby chciano wymódz na tem mocarstwie na korzyść narodowości i wolności Włoch, będą tylko metamorfozą i przejściem do poddania Włoch Sardynii. Tym sposobem nie zaspokojonoby jeszcze natarczywej polityki Sardynii i Francyi. Trudno więc, by Austrya przystała na takie warunki, które nie są niczem innem, jak tylko spłatą ratami. I tak, kiedy Austrya opierałaby się ustąpić z Włoch od razu, chcianoby ją skłonić przynajmniej do przyjęcia tego żądania, by zwolna z kraju tego ustępowała. Wyszłoby to wkońcu na jedno, a zatem trudno się spodziewać, by posłannictwo Cowley'a mogło być jak na teraz nową rękojmią utrzymania pokoju.“

Frankfurt, 1. marca. P. Usedom, poseł pruski przy sejmie związkowym bawi tu od pozawczoraj. Przedwczoraj powrócił tu ces. poseł francuski przy sejmie związkowym i wolnem mieście Frankfurcie, p. Salignac-Fenelon, który w połowie stycznia r. b. udał się do Paryża i potąd tam przebywał.

Księstwa Naddunajskie.

(Nota pułkownika Kuzy do reprezentantów mocarstw zagranicznych.)

Pułkownik Couza wydał do reprezentantów mocarstw gwarantujących następującą notę:

Mój panie! Mołdawskie zgromadzenie narodowe obrało mnie na posiedzeniu swojem z 5. stycznia jednogłośnie księciem Mołdawii. Ten zaszczyt, którego się nie spodziewałem, wkłada na mnie obowiązek w obec kraju, poświęcać wszystkie siły moje usługom ojczyzny, a ja nie nie wahałem się ani na chwilę, przyjąć na siebie ciężkie brzemię rządu. Dziś zwróciło zgromadzenie wołoskie jednogłośny swój wybór na moją osobę, proklamując mnie księciem państwa rumuńskiego. Ten wybór obudwu zgromadzeń narodowych, pokrewnych z wielu względów a osobliwie uczuciem patryotyzmu, wskazuje wyraźnie swój zamiar, to jest zupełną unię księstw, jakiej pragnie naród rumuński. Ja niemogę tłumaczyć inaczej mojego wyboru i sądzę, że spółziomkowie moi obrali mnie na to, bym reprezentował tę wzniosłą myśl, do której urzeczywistnienia przywiązuje kraj swoją pomyślność. Ich jednogłośne wybory nadają mi prawo dzisiaj, być tłumaczem ich życzeń; i dlatego nie tracę ani chwili czasu, by podnieść ostatni głos do wspaniałomyślności głównych mocarstw, które dotychczas dawały nam tyle dowodów swojej sympatyi. Wytrwałość Rumunów w życzeniu unii stanowi niezbity dowód, że zaspokojenie prawdziwych potrzeb i prawnych usiłowań kraju zależy od zupełnego urzeczywistnienia tej myśli. Ta wytrwałość będzie dla nas w obliczu mocarstw tytułem prawa, i mamy nadzieję, że znajdzie jednomyślne uznanie w gabinetach europejskich. Pełni zaufania w wysoką sprawiedliwość mocarstw upraszamy, ażeby potwierdziły wzniosły akt, który spełniliśmy, i tym sposobem ochroniły naród rumuński od strasznej rozpaczy, w jakiej pogrążyłoby go niezawodnie zniweczenie najmilszej i niezachwianej jego nadziei.

Opierając się na wyborze zgromadzeń *ad hoc*, wyrzeczonym na nowo przez zgromadzenie mołdawskie na posiedzeniu z 5go stycznia, oświadczam jeszcze raz, że kraj żądał unii z obcym księciem. Co do mnie, popierałem zawsze osobiście tę kombinacyę, i wybór mój nie zachwiał w niczem dawnego przekonania mego. Wolny od od wszelkiej ambicyi osobistej i pragnąc tylko dobra mego kraju, tak jak on sam je pojmuje, niemam potrzeby oświadczać, że będę gotów zawsze usunąć się z widowni publicznego życia i że ustąpienie moje nie będę uważał za ofiarę, jeźli główne mocarstwa zważywszy prawe życzenia narodu, wzdychającego do lepszej przyszłości, zechcą wyrokiem swoim uświęcić kombinacye, któraby uwieńczyła wszystkie nadzieje tego narodu.

Takieto uczucia, moi panowie, ożywiają naród, a ja poczytuje sobie za szczęście być ich tłumaczem. Niech mi wolno będzie żywić nadzieję, że potężny wpływ gabinetu . . . . przyczyni się do rozstrzygnięcia losu Rumunów, stosownie do życzenia, jakie wyraził cały naród.

Azya.

(Doniesienia z Indyi.)

Bombaj, 25go stycznia. Według wiadomości z Hamburga wydarzyły się d. 15. b. m. zaburzenia w Rissode w okręgu nizamskim, podczas pobytu prowizorycznego komisarza p. Berar. Dnia tego wpadła do miasta banda zbójecka, składająca się z Rohilów, Arabów i Dananibów, uderzyła na obóz komisarza i zrabowała. P. Berar znalazł szczęściem schronienie i wysłał o pomoc do pułkownika Hill, obozującego w pobliżu; pułkownik lubo natychmiast wyruszył z oddziałem jazdy i konnej artyleryi, lecz nie zastał już bandy zbójeckiej. Puścił się w pogoń za nimi, jednak iż nie miał piechoty, nie mógł zadać im klęski. W jednej wiosce zabarykadowali się tak silnie, że nawet gdy póżniej przybyła piechota, nie powiódł się szturm, i Anglicy utracili kilku oficerów i ludzi. W nocy udało się im uciec, kilku tylko pojmano w niewolę a straty w zabitych poniesione podczas przedzierania się przez angielskie przednie straże mają być wcale nieznaczne. W rozmaitych potyczkach z tymi bandami ponieśli Anglicy dość znaczne straty, bliższe jednak szczegóły jeszcze nie nadeszły.

Dziennik *Englishman* donosi, że jeneralny gubernator skarcił surowo kilku oficerów w północno-zachodnich prowincyach za to, że już po wydaniu amnestyi kazali chłostać Sipahów, którzy się poddali. Liczba Sipahów skazanych w ciągu miesiąca października z. r. na wygnanie do wysp adamańskich wynosi 712. Exkról Delhów pozostanie tymczasowo w Rangoon i nie będzie wysłany do Tunghu, jak to było postanowione pierwotnie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 3. marca. Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę gubernator odjechał wczoraj w południe do Medyolanu.

Paryż, 4. marca. *Monitor* zawiera następującą notę: *Constitutionnel* donosi, że ustąpienie wojsk francuskich z państwa kościelnego zostało nakazano, i że korpus francuski otrzymał już rozkaz wyruszyć do Civitavecchii. Ta wiadomość jest przynajmniej zawczesna (aumoins prematurée) — Słychać, że Austrya przedłożyła lordowi Cowley oświadczenie, które Prusy poparły.

Londyn, 3. marca. Urzędowa poczta zamorska. Kampania w Audzie skończyła się już. Jenerał Rose przygotowuje jeszcze ostateczną wyprawę na Rohilów. Bahadur chce wydać kilku zbiegłych szefów powstania.

Londyn, 4go marca. Na nocnem posiedzeniu *izby niższej* oświadczył *Fitzgerald* na interpelacye Bucardona, że Anglia wypowiedziała na dniu 14. sierpnia r. z. cła na Elbie; później proponował Hanower odwołanie tego wypowiedzenia, ale Anglia odmówiła zatem ustaną te cła z przyszłym sierpniem. Wniosek Mitchella względem zatrzymania cła przywozowego od zagranicznego drzewa budulcowego odrzucono 133 głosami przeciw 77.

Modena, 1go marca. Wartość półcwancygiera zniżono tu z 42 na 40 centesimi.

Turyn, 1. marca. *Armonia* donosi: Temi dniami zbierali się jeneralni intendanci z Nowary, Vercelli i Mortary i naradzano się z wyższego polecenia nad redukcyą urzędów intendantury. Jak donosi *Opinione* powrócił książę Latour d'Auvergne w sobotę do Turynu, i miał zaraz długą konferencyę z prezydentem rady ministeryalnej. — Najnowsze wiadomości z Neapolu potwierdzają, że w stolicy tej panuje bez przerwy największy spokój i karnawał przemija bardzo wesoło.

Turyn, 2. marca. Jak donosi tutejsza gazeta wojskowa, poruczył rząd jenerał-majorowi Fanti prowizorycznie komendę wojskową w prowincyach Novi, Tortona, Voghera i Bobio pod bezpośredniemi rozkazami ministeryum wojny. *Armonia* donosi: Na posiedzeniu izby deputowanych z 28. lutego przedłożył minister finansów projekt, ażeby upoważniono bank narodowy do wydania banknotów po 20 lirów. — Podług doniesienia w *Corriere mercantile* przybył znany przywódźca Garibaldi 2go b. m. do Genuy i miał jeszcze tego samego dnia odjechać do Turynu.

Florencya, 28. lutego. Traktat handlu i żeglugi, zawarty w roku 1853 między Neapolem i Toskanią, przedłużono na rok jeszcze.

Berlin, 3. marca. Wczoraj postanowiło jak słychać ministeryum państwa na ponowne wnioski kilku państw związku celnego, zaproponować u związku celnego zakaz wyprowadzania koni na wszystkich granicach terytoryum związkowego.

Mnichów, 2. marca. Na wniosek ministra wojny zmieniła izba dzisiejsze posiedzenie swoje w tajną sesyę, na której miano obradować nad projektem pożyczki na potrzeby wojskowe i nad zakazem wyprowadzania koni.

Itzehoe, 3. marca. Sprawozdanie wydziału pod względem konstytucyi jest już ogłoszone. Wydział proponuje, ażeby aż do stanowczego ułożenia stosunków nie wydawano żadnej ustawy względem wspólnych spraw bez przyzwolenia stanów holsztyńskich; dalej oświadcza się przeciw ustawom z października 1855, protestuje przeciw zniesieniu prawodawczego i administracyjnego związku między Holsztynem i Szlezwigiem, zwraca uwagę na stosunki językowe Szlezwigu i żąda wkońcu samodzielności i równouprawnienia wszystkich części monarchii, a oraz prawodawczych zgromadzeń w pojedyńczych prowincyach dla spraw wspólnych.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. marca.

Hotel rosyjski: P. Świeżawski A., z Szczepiatyna.
Hotel europejski: Toufescou M., mołd. wol. porucz., z Francyi. — Reitzenstein A., z Końskie.
Hotel Langa: Michel Karol, c. k. rotm., z Brzeżan. — Ks. Cantacuzeno, c. k. porucz., z Żółkwi.
Hotel angielski: Hr. Poniński A., z Kowalówki.
Hotel Leszczyńskiego: Zawadzki A., z Firlejówki.

Dnia 6. marca.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Stadnicki Kaźimierz, z Sieniawy starej.
Hotel europejski: Kunaszewski Wład., z Kutyszcz. — Zotta Konstanty, z Kiselewa.
Hotel Langa: Br. Schloisnig, c. k. pułk., Gontard, c. k. major, Zembery i Br. Seenus, c. k. rotm., z Gródka.
Hotel angielski: Junga Bol., c. k. porucz., z Uhrynowa. — Krzysztofowicz Kaj., z Czeremosza. — Herlth Fr., z Uniatycz.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. marca.

PP. Frank F., do Nabaczowa. — Maniawski W., do Urdycka. — Udrycki Adolf, do Wielkich-Mostów.

Dnia 6. marca.

PP. Bogdanowicz Marcel, do Laszek murowanych. — Czajkowski Mik., do Dusanowa. — Hołyński J., do Brelikowa. — Jasiński J., do Wiednia. — Rozwadowski E., do Hładek. — Rubczyński M., do Biletówki. — Staszyński Bojomir, do Derewni. — Sobota Karol, do Podhorek. — Toufescou Michał, mołdawski porucz., do Jas. — Wierzchowski Edgar, do Pleśnian.

TEATR.

Dziś komedya niemiecka ze śpiewami: „**Dichter und Bauer.**"
(Wieszcz i Włościanin.)

Dnia 5. marca 1859 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

62. 27. 63. 22. 16.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 19. i 30. marca 1859 r.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. marca

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	326.49	— 0.0°	88 4	północny	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.26	+ 1.3°	77 3	„	„	„
10.god. wiecz.	325 62	— 0.8°	90.3	„	„	„

Wysokość śniegu 2.

Kurs lwowski.

Dnia 5. marca		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	19	5	28
Dukat cesarski	„ „	5	24	5	33
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	97	9	15
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	68	1	73
Talar pruski	„ „	1	64	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	23	1	26
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	75	81	40
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	69	50	70	40
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	73	30	74	30

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 5. marca.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 74 70. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 71.40; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. 55.50. po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —.— zł. z roku 1854 za 100 zł. 106.25. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł — —; po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 70.50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii — —; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 68.25; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 837.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 180.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 538.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1616; towarzystwa kolei żelaznej państwa 232 —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 108 50; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.; — lomb.-weneck. kol. żelaz. 90.25; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 430.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. 240.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 80.50, galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. 94.—

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 96.40. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 96 25. Genua za 100 lirów piemonckich — —. Hamburg za 100 marko banko 85.40. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich 37.80. Londyn za 10 funtów szterl. 112.70. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 111.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 44.45. Praga za 100 zł. wal. austr. — —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 16.28. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.38, dukaty ces. pełnej wagi 5.34, korony 15.34. półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 4. marca.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł. . . .	—.—	— —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	74.10	74.20
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	71.10	71.25
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% za 100 zł.	60.50	61.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	280.—	285.—
„ 1839 „ 100 „	121.—	121.50
„ 1854 „ 100 „	105.50	106.—
Renty Como po 42 lir. austr.	15.—	15.25
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	—.—	90.—
Węgier	—.—	71.—
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	—.—	70.—
Galicyi	—.—	70.50
Bukowiny	—.—	68.50
Siedmiogrodu	—.—	69.—
innych krajów koronnych . . .	82 —	92.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	828.—	830.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr . .	178.30	178.40
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	538.—	542.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1600 —	1602
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr. . .	229.—	229 20
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty .	108.50	109.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	147.—	148.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	86.—	87.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	64.—	65.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	425.—	428.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	245.—	250.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	—.—	92.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	—.—	90.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł. . .	—.—	84.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	—.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	—.—	80 50

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	94.—	94.15
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	101.—	102.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	70.0	71.50
Salma 40 „ „	41.50	42.—
Palfiego 40 „ „	37.—	37.50
Claregc 40 „ „	35.50	35 75
St. Genois 40 „ „	35.—	35.50
Windischgrätza 20 „ „	22.—	22.50
Waldsteina 20 „ „	24.—	24.50
Keglevicha 10 „ „	14.—	14.25

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	96 40	96.50
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	96.40	96.50
Hamburg za 100 marko banko $2\frac{1}{2}$% .	85.40	85.60
Londyn za 100 funtów szterl. 3% . .	112 80	113 —
Paryż, za 100 franków 3%	44.70	44 80

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	5 zł.—40 cen.	5 zł.—42 cen.
Korona	15 „ —35 „	15 „ —38 „
Napoleondor	9 „ —10 „	9 „ —12 „
Rosyjski imperyał . .	9 „ —30 „	9 „ —32 „

KRONIKA.

(Wiadomości lokalne.) Od 20. po 28. lutego 1859 skazano na kary pieniężne: za znieważenie niedzieli handlarza towarów korzennych Józefa A., za przekroczenie godziny zamykania szynkarza Hersz K. i kawiarza Henryka S., nakoniec za przekroczenie przepisów meldunkowych właściciela realności Jana K. i utrzymujących domy zajezdne Barucha L., Barucha K. i Wilhelma D. Powyższe kary pieniężne przesłano do przynależnych funduszów ubogich. Następnie za przekroczenie przepisów jazdy został skazany na chłostę cielesną furman Jan O., zaś furman Olexa M., Stach K. rolnik z Staregomiasta, Mikołaj O. gospodarz gruntowy z Bełza, i Jędrzej H. gospodarz gruntowy z H. na karę aresztu.

1. Handlarz wiktuałami Alexander B. usiłował dnia 22. lutego b. r. o ósmej godzinie wieczór z powodu kłótni z swoją żoną otruć się mieszaniną złożoną z cząstek miedzi i octu, które w znacznej ilości połknął. Użyte natychmiast środki lekarskie zapobiegły dalszym złym skutkom.

2. W kanale domu nr. 229 w mieście, znaleziono dnia 26. lutego b. r. porzucone nowonarodzone nieżywe dziecię żeńskiej płci, owinięte w grube szmaty i obwiązane sznurem. Dla odkrycia zbrodniarki wytoczono śledztwo.

3. Dnia 28. lutego o siódmej godzinie wieczór znaleziono na ulicy Murowany most c. k. pensyonowanego urzędnika Jerzego Z. tkniętego apoplexyą. Użyte natychmiast środki do przywrócenia mu życia były bezskuteczne.

4. Od niejakiego czasu włóczą się po tutejszem mieście podstępni kwestarze, którzy pod pozorem składek dobroczynnych bądź na familię Cz. w Horożanach, bądź na inne dobroczynne cele, imieniem narodowego instytutu Ossolińskich, wyłudzają pieniądze dla siebie.

Rodzaj tego oszukaństwa jest taki, że te oszusty doręczają po większej części familiom szlacheckim opieczętowane listy, w których wymieniony jest albo pierwszy albo drugi zamiar i oraz prośba, (co naturalnie jest tylko maskowaniem ich sprawki), ażeby kwotę w kopercie umieszczono i własną pieczęć dawcy na niej wyciśnięto, gdyż inaczej nic się nie przyjmie.

Przed temi oszustami ostrzega się publiczność i uprasza, ażeby za przydybaniem kazała ich odstawić do władzy bezpieczeństwa.

5. Względem kradzieży obligacyi, popełnionej przeszłego roku w tutejszej c. k. głównej kasie krajowej, możemy donieść, że gdy się powiodło odkryć niektóre poszlaki sprawcy, przyaresztowano go w przeszłym miesiącu i oddano natychmiast władzy karnej, a nawet odszukano już obligacyę na 1000 złr.

(Projekt linii telegraficznej na Syberyę.) Kapitan rosyjskich pionierów D. Romanów, przedłożył jeszcze na początku 1857 roku projekt telegraficznej linii, a rosyjski rząd przyjął ten projekt daleko lepiej, niż plany zagranicznych uczonych osobliwie p. Babinet, członka instytutu Francyi, i p. Libessart belgijskiego inżyniera, którzy także podawali sposoby połączenia starego świata przez Syberyę z nowym światem. P. Romanow mając dokładną znajomość miejscowości zaleca założyć telegraficzną linię od ujścia Amuru do wysp kurilskich i Kamczatki, ztamtąd na wyspy Behringa i miedziane do Aleutów a z Sitki do stałego lądu Ameryki i tu ma być połączoną z posiadłościami angielskiemi. Amurska kompania zajęła się za porozumieniem z rosyjskim rządem tą sprawą, która jak zapewniają, zostanie urzeczywistnioną w jak najkrótszym czasie.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.